

Ce trebuie să cunoașteți referitor la modurile de sesizare a organelor judiciare (organele de cercetare penală, parchet, instanța de judecată)

Orice persoană căreia i s-a cauzat o vătămare printr-o infracțiune, sau are cunoștința de săvârșirea unei infracțiuni poate sesiza organele judiciare prin plângere, denunț sau plângere prealabilă.

De asemenea, organele de urmărire penală se pot sesiza și din oficiu când află pe orice altă cale că s-a săvârșit o infracțiune.

1. Plângerea este încunoștințarea făcută de o persoană fizică sau de o persoană juridică, referitoare la o vătămare ce i s-a pricinuit prin săvârșirea unei infracțiuni.

✓ Plângerea trebuie să cuprindă: numele, prenumele, calitatea și domiciliul petiționarului, descrierea faptei care formează obiectul plângerii, indicarea făptuitorului dacă este cunoscut și a mijloacelor de probă.

✓ Plângerea se poate face personal sau prin mandatar. Mandatarul trebuie să fie special, iar procura rămâne atașată plângerii.

✓ Plângerea făcută oral se consemnează într-un proces verbal de organul care o primește.

✓ Plângerea se poate face și de către unul dintre soți pentru celălalt soț sau de către copilul major pentru părinți. Persoana vătămată poate să declare că nu-și însușește plângerea.

2. Denunțul este încunoștințarea făcută de către o persoană fizică sau de către o persoană juridică despre săvârșirea unei infracțiuni.

✓ Denunțul trebuie să conțină aceleași date ca și plângerea, să fie semnat de denunțător, iar în cazul denunțului oral, acesta se consemnează într-un proces verbal de către organul în fața căruia a fost făcut.

3. Plângerea prealabilă

✓ Punerea în mișcare a acțiunii penale se face numai la plângerea prealabilă a persoanei vătămate, în cazul infracțiunilor pentru care legea prevede că este necesară astfel de plângere.

✓ Plângerea prealabilă se adresează direct instanței de judecată în cazul următoarelor infracțiuni: lovire sau alte violențe prevăzute de art. 180 din Codul penal, vătămare corporală din culpă prev. de art. 184 alin. 1 din Codul penal, amenințarea prev. de art. 193 din Codul penal, insulta prev. de art. 205 Cod penal, calomnia prev. de art. 206 Cod penal, furtul săvârșit între soți ori rude apropiate sau de către un minor în paguba tutorelui său, ori de cel care locuiește împreună cu persoana vătămată sau este găzduit de aceasta prev. de art. 210 din Codul penal, abuzul de încredere prev. de art. 213 Cod penal și tulburare de posesie prevăzută de art. 220 Cod penal.

✓ Când făptuitorul este necunoscut, persoana vătămată se poate adresa organului de cercetare penală pentru identificarea lui.

✓ Plângerea prealabilă se adresează organului de cercetare penală sau procurorului în cazul următoarelor infracțiuni: vătămare corporală prevăzută de art. 181 Cod penal, vătămare corporală din culpă prev. de art. 184 alin. 1 și 3 din Codul penal, violarea de domiciliu prev. de art. 192 alin. 1 Cod penal, violarea secretului corespondenței prev. de art. 195 Cod penal, divulgarea secretului profesional prev. de art. 196 Cod penal, violul prev. de art. 197 alin. 1 Cod penal, gestiunea frauduloasă prev. de art. 214 Cod penal, adulterul prev. de art. 304 Cod penal, abandonul de familie prev. de art. 305 Cod penal, nerespectarea măsurilor privind încredințarea minorului prev. de art. 307 Cod penal.

✓ Plângerea prealabilă se adresează organului competent să efectueze urmărirea penală când este îndreptățită contra unui judecător, procuror, notar public, militar, judecător și controlor financiar de la camera de conturi județeană, controlor financiar de la Curtea de Conturi.

✓ Plângerea prealabilă trebuie să cuprindă descrierea faptei, indicarea autorului, arătarea mijloacelor de probă, indicarea adresei părților și a martorilor, precizarea dacă persoana vătămată se constituie parte civilă și atunci când este cazul, indicarea persoanei responsabilă civilmente.

✓ În cazul infracțiunilor pentru care legea prevede că este necesară o plângere prealabilă, aceasta trebuie să fie introdusă în termen de 2 luni din ziua în care persoana vătămată a știut cine este făptuitorul.

✓ Când persoana vătămată este un minor sau un incapabil, termenul de 2 luni curge de la data când persoana îndreptățită a reclama a știut cine este făptuitorul.

✓ Plângerea prealabilă greșit îndreptată la organul de urmărire penală sau la instanța de judecată se trimite organului competent. În aceste cazuri, plângerea se consideră valabilă, dacă a fost introdusă în termen la organul necompetent.